

LUYỆN TẬP VỀ THAO TÁC LẬP LUẬN BÁC BỎ

I – BÀI TẬP

1. Tìm thao tác bác bỏ trong đoạn văn của Nguyễn Đình Thi (Bài luyện tập 1.a trong sách giáo khoa).

2. Tìm thao tác bác bỏ trong đoạn văn của Đặng Thai Mai (Bài luyện tập 1.b trong sách giáo khoa).

3. Phải chăng "Một điều nhịn, chín điều lành" ?

4. Có phải "Gần mực thì đen" ?

5. Có phải "Đi một ngày đàng, học một sàng khôn" ?

II – GỢI Ý GIẢI BÀI TẬP

1. Đoạn văn này bác bỏ luận điểm : thơ là những lời đẹp, đề tài "đẹp". Chỉ cần nêu ra những bài thơ hay mà có lời không đẹp, hay đề tài không đẹp là đủ bác bỏ luận điểm trên.

2. Học sinh hãy tự nêu câu hỏi : Đoạn văn này bác bỏ luận điểm nào ? Các dẫn chứng tiếp theo chứng tỏ điều gì là có thể trả lời câu hỏi của bài tập.

3. Phân tích, giải thích nội dung câu tục ngữ, chỉ ra mặt tích cực và tình trạng khó xử khi "Cây muốn lặng mà gió chẳng dừng". Về mặt tích cực, "nhịn" là nhẫn nhịn, không đòi co, tranh chấp, tạo quan hệ bình yên thân thiện, nhằm thực hiện các mục tiêu lớn hơn. Người có lí tưởng lớn thường có thể nhẫn nhịn các chuyện nhỏ. Trường hợp đối phương cố tình gây khó khăn, lúc đó cần cân nhắc, đấu tranh có nguyên tắc. Câu tục ngữ trên chỉ khuyên một chiều.

Cách viết : Dùng lời dẫn để nêu ra câu tục ngữ. Giải thích ý nghĩa, chỉ ra mặt tốt và trường hợp khó xử. Trong trường hợp đó cần từ tốn trình bày rõ đúng sai, phải trái.

4. Giải thích nghĩa đen, nghĩa bóng của câu tục ngữ. Phân tích rõ "mực" chỉ là hoàn cảnh bên ngoài. Kẻ gần mực có đen hay không còn phụ thuộc vào nhân cách, bản lĩnh. Do đó, xem đây là một tất yếu thì đã đánh giá thấp yếu tố chủ quan của con người, câu tục ngữ trên chỉ nêu một mặt của vấn đề.

Cách viết : Dùng lời dẫn nêu ra câu tục ngữ. Giải thích, phân tích chỗ đúng và kẽ hở của nó. Tiến hành biện luận về vai trò của chủ thể trong hoàn cảnh xấu.

5. Cách viết đoạn văn với đề này giống như Bài tập 3 ở trên. Học sinh tự làm.